

Devre : XI

İçtima : 2

S. SAYISI : 302

Askerî Ceza Kanununun 3914 sayılı kanunla muaddel 56 ncı maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası ve Millî Müdafaa ve Adliye encümenleri mazbataları (1/341)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-875/585

24 . II . 1959

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Millî Müdafaa Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 19 . II . 1959 tarihinde kararlaştırılan Askerî Ceza Kanununun 3914 sayılı Kanunla muaddel 56 ncı maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihasının, esbabı mucibesi ile birlikte, sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil Vekili

E. Menderes

ESBABI MUCİBE

1. Hiyanet suçları Askerî Ceza Kanununun 54, 55, 56, 57, 58 ve 59 ncü maddelerinde toplanmıştır.

2. Mezkûr maddelerin müzakere ve kabulü sırasında müeyyedelerinin şiddetlendirilmesine dair mucip sebep, Devletin siyasi ve askerî emniyetinin korunmasını teşkil etmiştir.

3. Devletin takibetmekte olduğu ceza siyasetini hedefine götürürken, tatbikatı aksatan tereddütlerin izalesine katî lüzum ve ihtiyaç vardır.

Bu sebeple 56 ncı maddenin (1) numaralı fıkrasını takibeden (A, B, C, D, E, F) bentlerinden sonra (G) bendinde yine (1) numaralı müstakil bir fıkra yer almış bulunmaktadır. (G) bendi ile başlayan ve (1) numaralı fıkrayı takiben gelen (2) numaralı yalnız (G) bendine münhasır telâkki edilip tatbikat yapıldığından bu hal, kanun tekniğine ve ceza kanunlarında takibedilen umumi sistemlere uygun görülmemektedir.

4. (G) bendinin (2) numaralı fıkrasının bütün maddeye şamil olması, bâzı mahkemelere ve Askerî Temyiz Mahkemesince kabul edilerek o yolda tatbikat yapıldığı halde bunun aksine olarak bâzı mahkemelere de (2) numarayı taşıyan bu müstakil fıkranın (G) bendine münhasır olacağı düşünülerek zıt neticelere varılmış ve Askerî Temyiz Mahkemesince de tasdik edilmiştir. Netice itibariyle bu hal, yekdiğerinden farklı tatbikatın ve içtihatların ve dolayısıyla adaletle istikrarsızlığın vücut bulmasına sebep olmuştur.

Tatbikatta mevcut tereddüt ve aksaklıkların izalesi için bu kanun lâyihası hazırlanmıştır.

Millî Müdafaa Encümeninin mazbatası

T. B. M. M.

Millî Müdafaa Encümeni

Esas No. 1/341

Karar No. 30

27 . V . 1959

Yüksek Reisliğe

Encümenimize havale buyurulan «Askerî Ceza Kanununun 3914 sayılı Kanunla muaddel 56 ncı maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası» alâkalı Hükümet temsilcilerinin de iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi.

Lâyihanın esbabı mucibesinde serd edilen hükümler encümenimizce de uygun ve yerinde mütalâa edilerek lâyiha aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Adliye Encümenine tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Millî Müdafaa Encümeni

Reisi
Nevşehir
Z. Üner

M. Muharriri
İçel
Y. Karabulut

Ankara
S. Soley
İmzada bulunamadı

Giresun
S. Altınca

İstanbul
M. Kemalyeri

İzmir
P. Uçaner

Erzurum
M. Zeren
İmzada bulunamadı

İstanbul
N. Ataç

İstanbul
T. Yazıcı
İmzada bulunamadı

Konya
İ. A. Akdağ

Tekirdağ
N. Aknoz

Adliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Adliye Encümeni

Esas No: 1/341

Karar No: 48

1 . VI . 1959

Yüksek Reisliğe

Askerî Ceza Kanununun 3914 sayılı Kanun ile muaddel 56 ncı maddesinin değiştirilmesi hakkındaki lâyiha, Millî Müdafaa Encümeni tarafından tanzim kılınan mazbata ile birlikte encümenimize tevdi kılındığından mevzu ile alâkalarına binaen Adliye ve Millî Müdafaa vekâletleri mümessilleri de davet olunarak tetkik ve müzakere edildi :

1632 sayılı Askerî Ceza Kanununun 3 ncü babı (Cürümler ve cezaları) matlâbı ile 11 fasıldan mürekkep olarak ihzar ve tedvin edilmiş bulunmaktadır.

Bu babın 1 ncı faslı (Hiyanet) fiillerine mütaallik hükümleri ihtiva etmek üzere (54 ilâ 60) maddeden ibarettir.

Bilâhâra 3914 sayılı Kanun ile bu faslın 55, 56, 57, 58 ve 59 ncü maddelerine munhasır olmak üzere bâzı değişiklikler yapılmıştır. Ancak; ba-

his mevzuu tadillerin ierası sırasında (56) ncü madde :

1. Bu maddede gösterilen fiilleri işliyenler ve bunlara teşebbüs edenler «Millî Müdafaaaya hiyanet» cürmünden dolayı aşağıdaki ceza ile cezalandırılırlar) diye yazılmış ve mütaakiben işbu bendin (A, B, C, D, E, F ve G) fıkraları ile cezai nehy altında bulundurulmuş fiillerin unsurları aledderecat vaz'olunmuştur.

Ezcümle, G fıkrası da, A dan başlamak üzere F fıkrasına kadar tadadolan hükümler ile mütenazır olarak başka memnuiyet hükümlerini ihtiva etmektedir. Fakat bu fıkroda G harfinden sonra 1 rakamının da munzam olarak G - 1 tertibinde yazılmış olduğu görülmekte ve bu fıkrodan sonra ve parantez içinde (2) rakamını takiben yukarıda zikredilen 1 numaralı bendin A ilâ G işaretli fıkralarının hepsine şâmil ve sâri ola-

rak hafifletici sebepler hakkında hüküm sevk ve vaz'olunduğu metinlerin ibarelerinden müstah-reç mânalar ile anlaşılmaktadır.

Kezalik, mesbuk tadillere mütallik olarak Umumi Heyette cereyan eden müzakerelere ait za-bitname muhteviyatı da yukarda izah olunan vaziyeti müeyyit bulunmasına rağmen G harfin-den sonra 1 rakamının da her nasılsa fıkra met-ninde yer alması muvacehesinde yani mücerret bu şekil ve tertibin tatbikatta muhtelif ve müte-bayin kanaat ve ittihatlarla yol açtığı ve (2) şekli ile yazılıp umumi surette muhaffif sebepiere ait hükmün sadece (C) fıkrası ile mevzu hüküm-lere raci ve maksur bulunduğu noktai nazarıma müsteniden bâzı hükümlerin de tastir kıldığını da tesbit olunmuştur.

Filhakika, yukarda da izah olunduğu veçhile (G) fıkrası, 1 ve 2 numaraları taşıyan ve 1 nu-maralı bendin (A, B, C, D, E, F) fıkraları ile alâ-ka ve irtibatı bulunmayan müstakil surette mevzu bir hükümden ibaret olmayıp bilâkis (G) den sonra yazılan 1 rakamının zâit ve 2 şekli ile yazı-lan kısmın ise maddenin 2 nci fıkrasını teşkil et-tiği ve işbu 56 ncı maddenin (A) dan başlamak suretiyle (G) fıkrası da dâhil bundan maddenin tatbikatına aidolarak konulduğu nümeyan bulun-maktadır.

Bu husus tadil lâyihasının müzakeresini natık bulunan zabıtnamede aynen mazbut bulunmasına

rağmen tadile ait hükmün neşri ve meriyeti tari-hi 1940 senesi olmasına göre aradan geçen uzun müddet ve tatbikat dolayısıyla vâkı maddî hata-nın düzeltilmesinin tedvin yolu ile telâfisinin ka-bil olduğu neticesine varılmıştır.

Bu itibarla ihtilâtlara mâni olunması ve hü-küm ittihadının temin edilmesi mülâhazasıyla Hü-kümet tarafından musahhah ve muaddel olarak getirilen metnin kabulüne 29 . V . 1959 tarihin-de ittifakla karar verilmiştir.

Mevzuun ehemmiyeti dikkat nazarıma alınarak lâyihamın müstacelen ve takdimen müzakeresi hu-susunun da teklifi tezekkür kılınmıştır.

Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Adliye Encümeni

Reisi

Aydın

C. Ülkü

M. Muharriri

Balikesir

V. Asena

Kâtip

Manisa

Â. Akın

Burdur

B. Kayaalp

İçel

M. Dölek

Sakarya

T. Barış

Afyon K.

O. Talu

Bursa

H. Bayrı

İstanbul

N. Tekinel

Sakarya

N. Kirişcioğlu

Aydın

N. Geveci

Denizli

İ. Hadımlıoğlu

İzmir

N. Davran

Yozgad

M. Ataman

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Askerî Ceza Kanununun 3914 sayılı Kanunla muaddel 56 ncı maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — 1632 numaralı Askerî Ceza Kanununun 3914 numaralı Kanunla muaddel 56 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Millî Müdafaaya hiyanet :

Madde 56. — (1) Bu maddede gösterilen fiil-leri işleyenler ve bunlara teşebbüs edenler, (Mil-lî Müdafaaya hiyanet) cürmünden dolayı aşağı-da yazılı cezalarla cezalandırılırlar :

A) Türk Ceza Kanununun 133 ncü madde-sinde ve 136 ncı maddesinin siyasi ve askerî ca-susluğa dair 3 ncü fıkrasında yazılı cürümleri işleyenlere Türk Ceza Kanununa göre ceza veri-lir. Bu cürümleri seferberlikte veyahut Türkiye Cumhuriyetini tehdideden yakın bir harb tehli-

kesi mevcudolduğunu gösteren fevkalâde zaman-larda işleyenler veya işlemeye teşebbüs edenler, 136 ncı maddenin son fıkrasında suçlunun taksirine müstenidolarak yazılı olan haller haricolmak üzere, ölüm cezasıyla cezalandırılırlar.

B) Doğru olması halinde askerî veya siya-si bir sır teşkil edecek olan evrak ve vesâiki ve sair maddeleri Millî Müdafaaya hiyanet maksa-diyle sahte olarak vücuda getiren veya bu su-retle vücuda getirilmiş olduğunu bildiği halde bunları aynı maksatla bir başkasına bildiren ve-ya tevdi edenler hakkında on beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası verilir.

Fiil seferberlikte veyahut Türkiye Cumhuri-

yetini tehdideden yakın bir harb tehlikesi mevcudolduğunu gösteren fevkalâde zamanlarda işlenmiş ise failleri ölüm cezası ile cezalandırılırlar.

C) (A) ve (B) bentlerinde yazılı cürümlerden birini veya bâzılarını işlemek üzere iki veya daha ziyade kimseler aralarında ittifak ederlerse bunlardan herbiri sekiz seneden on beş seneye kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılır. Fiil seferberlikte veyahut Türkiye Cumhuriyeti ni tehdideden yakın bir harb tehlikesi mevcudolduğunu gösteren fevkalâde zamanlarda işlenmiş ise failleri müebbet ağır hapis cezası ile cezalandırılırlar.

D) (A) ve (B) bentlerinde yazılı hiyanet cürümlerini işlemeyi bir kimseden talep veya bu cürümleri işlemek için hizmetini arz veyahut böyle bir talebi veya arzı kabul edenler hakkında da bu bentlerde yazılı cezalar aynen verilir. Eğer böyle bir talep veya arz veya kabul yazılı şekilde vukubulmuşsa, bu yazının fail tarafından mücerret gönderilmiş olmasıyla cürüm tamam olur.

E) (A), (B) bentlerinde yazılı cürümlerden birini veya bâzılarını işlemek üzere bir teşekkül kuranlar, tanzim ve sevk ve idare edenler üç seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis veya böyle bir teşekküle yalnız iştirak edenler bir seneden üç seneye kadar ağır hapis cezasıyla cezalandırılırlar.

Fiil seferberlikte veyahut Türkiye Cumhuriyeti ni tehdideden yakın bir harb tehlikesi mevcudolduğunu gösteren fevkalâde zamanlarda işlenmiş ise teşekkülü kuranlar, tanzim ve sevk ve idare edenler ölüm ve böyle bir teşekküle iştirak edenler müebbet veya on beş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezasıyla cezalandırılırlar.

F) C, D, E bentlerinde yazılı hallerde herhangi bir suretle olursa olsun cürümün işlenmesine mâni olan suç ortağı cezadan kurtulur.

G) Türk Ceza Kanununun 127 nci maddesinin 3 ncü fıkrasında yazılı olan, millî menfaatler aleyhine yabancıdan menfaat veya vait kabul eden vatandaşla bu maksatla para veren veya menfaat temin veya vadeden yabancılar bu fıkra hükümlerine göre cezalandırılırlar.

Fiil seferberlikte veyahut Türkiye Cumhuriyeti ni tehdideden yakın bir harb tehlikesi mevcudolduğunu gösteren fevkalâde zamanlarda işlenmiş ise, failleri ölüm cezasıyla cezalandırılır.

Eğer para veren veya menfaat, yazılı bir beyan ile talep veya kabul ve taahhüdedilmiş ise, fail tarafından bu beyanın mücerret gönderilmiş olması ile fiil tamam olur.

Bu bentte yazılı cürümler ancak Millî Müdafaa Vekilinin talebi üzerine takibolunur. Talebin geri alınması caizdir.

(2) Az vahîm hallerde bu maddede yazılı ölüm cezaları yerine müebbet ağır hapis veya on beş seneden aşağı olmamak üzere muvakkat ağır hapis cezası verilir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde mecrriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

19. II. 1959

Başvekil V. <i>E. Menderes</i>	Devlet Vekili
Devlet Vekili ve Bas. Yay. ve Tur. V. V. <i>A. Aker</i>	Devlet Vekili ve Münakalât V. V. <i>M. Kurbanoğlu</i>
Devlet Vekili ve Çalışma V. V. <i>H. Şaman</i>	Adliye Vekili <i>E. Budakoğlu</i> Dahiliye Vekili ve Hariciye V. V. <i>Dr. N. Gedik</i> Maliye Vekili <i>H. Polatkan</i> Nafia Vekili <i>T. İleri</i>
Millî Müdafaa Vekili <i>E. Menderes</i> Hariciye Vekili	Sıh. ve İç. Mua. Vekili <i>Dr. L. Kırdar</i> Ziraat Vekili <i>N. Ökmen</i> Çalışma Vekili
Maarif Vekili <i>C. Yardımcı</i> Ticaret Vekili <i>H. Erkmen</i> Güm. ve İnh. Vekili <i>H. Hüsmen</i> Münakalât Vekili	Bas. - Yay. ve Turz. Vekili
Sanayi Vekili	Koordinasyon Vekili ve Sanayi V. V. <i>S. Ataman</i>
İmar ve İskân Vekili <i>M. Berk</i>	